

HEMBYSE ARCHEOLOGIE

Gent, Bagattenstraat - Rozendaalken

ONDERZOEKSRAPPORT HEMBYSE ARCHEOLOGIE

N°. 173

ONDERDEEL 3: Programma van Maatregelen

VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE

BODEM

Bureaustudie

De Smaele Bart & Pieters Hadewijch

2021

INHOUDSOPGAVE

1	ADMINISTRATIEVE FICHE	3
2	INLEIDING	4
2.1	Juridisch kader	4
2.2	Onderzoeksopdracht	5
3	GEMOTIVEERD ADVIES	7
3.1	Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.....	7
3.2	Impactbepaling van de geplande werken	7
3.3	De waardering van de archeologische site	8
3.4	Bepaling van de maatregelen	8
4	PROGRAMMA VAN MAATREGELEN.....	9
4.1	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	9
4.2	Onderzoeksstrategie en -methode.....	9
4.3	Onderzoekstechnieken	10
4.4	Afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk.....	13
4.5	Randvoorwaarden.	14
5	BESLUIT	15
6	LIJST VAN GEBRUIKTE GRONDPLANNEN.....	17
7	LIJST VAN FIGUREN.....	18

1 ADMINISTRATIEVE FICHE

Projectcode Onroerend Erfgoed	2021C290
Projectgebied	Gent, Bagattenstraat-Rozendaalken
Groote projectgebied	346,62 m ²
Ligging	Vlaams Gewest, Provincie Oost-Vlaanderen, Gemeente Gent, hoek Bagattenstraat-Rozendaalken
Lambert 72-coördinaten (m)	(NW): X: 104709,431 x Y: 193260,330 meter (ZO): X: 104726,365 x Y: 193238,105 meter
Kadaster	Afdeling: 5 Sectie: E Percelen: 1232 B
Initiatiefnemer	(zie privacyfiche)
Uitvoerder	Hembyse Archeologie
Interne projectsigle Hembyse Archeologie	GEN-BAG
Type onderzoek	Archeologienota met uitgesteld traject
Verantwoordelijke uitgever van het onderzoeksrapport	Hembyse Archeologie
Plaats en jaar van uitgave	Gent, 2021
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2021. <i>Archeologienota naar aanleiding van nieuwe plannen voor het onderzoeksgebied Bagattenstraat-Rozendaalken</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 173, Gent.
Termijn van het onderzoek	1 werkdag
Betrokken actoren en specialisten met vermelding van rol/functie	Hadewijch Pieters/erkend archeoloog Bart De Smaele/erkend archeoloog/veldwerkleider Hembyse BVBA/erkend archeoloog
Gecontacteerde regiospecialisten	Gunter Stoops, Dienst Stadsarcheologie Stad Gent
Resultaten	13 ^e -eeuwse sporen, laatmiddeleeuwse stadsuitbreiding
Aanbeveling	Prospectie met ingreep in de bodem
Bewaarplaats archief	Hembyse Archeologie
Van toepassing zijnde Onroerenderfgoeddepot	Het onderzoeksgebied valt binnen het werkingsgebied van de Zwarte Doos, Dienst Stadsarcheologie Gent
Opmerkingen	Nvt.
<i>Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.</i>	

2 INLEIDING

2.1 Juridisch kader

In het najaar van 2017 werd Hembyse Archeologie de opdracht verleend om het archeologisch kennispotentieel van een onderzoeksgebied op de hoek van de Bagattenstraat en het Rozendaalken te Gent te onderzoeken, dit conform het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit dient te gebeuren in de vorm van een archeologienota.

De archeologienota bestaat in zijn geheel uit drie delen:

1. Privacyfiche (niet publiek beschikbaar)
2. Het verslag van resultaten
3. Het programma van maatregelen

Voorliggend document is het derde onderdeel, namelijk het **Programma van Maatregelen**. Hierin worden de maatregelen beschreven om het kennispotentieel van het onderzoeksgebied definitief vast te stellen. Dit gebeurt op basis van de gegevens uit het Verslag van Resultaten.

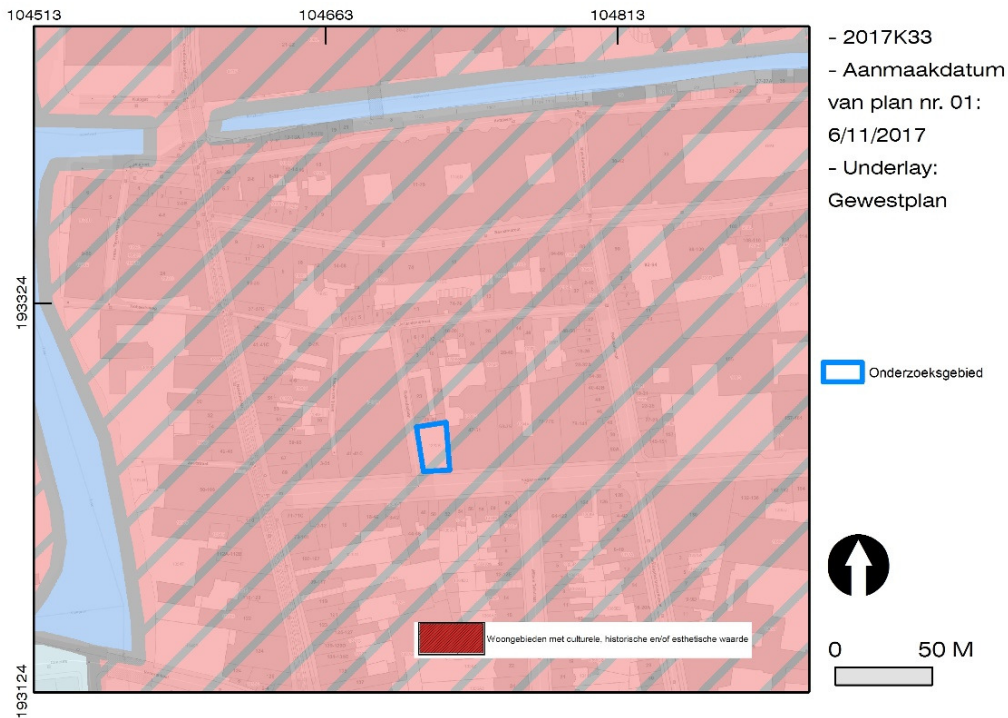
DISCLAIMER VOOR DE ERFGOEDCONSULENT

- ⇒ In 2017 is voor het huidige onderzoeksgebied reeds een bekrachtigde archeologienota opgemaakt, waarvan de bureaustudie is uitgevoerd onder AOE-projectcode 2017K33. De plannen voor de ontworpen toestand zijn echter gewijzigd, waardoor een nieuwe archeologienota aan de omgevingsvergunning dient te worden toegevoegd.
- ⇒ In de oorspronkelijke tekst van de in akte genomen archeologienota is inhoudelijk weinig veranderd.
- ⇒ In die zin is ook het Programma van Maatregelen niet gewijzigd, aangezien de impact op de bodem in de huidige geplande werken even ingrijpend is !

2.2 Onderzoeksopdracht

Het onderzoeksgebied waarvoor een archeologienota dient te worden opgemaakt bevindt zich in het Vlaamse Gewest, Stad Gent, ter hoogte van de hoek Bagattenstraat - Rozendaalken.

Het onderzoeksgebied bevindt zich volgens het Gewestplan binnen een woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde (code 0101).

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het Gewestplan.

Concreet is getracht vast te stellen of een archeologische site binnen het projectgebied aanwezig is en wat de karakteristieken en de bewaringstoestand hiervan zijn. Tevens wordt de impact van de toekomstige werken op de ondergrond en het eventueel archeologisch erfgoed vastgesteld.

De resultaten van dit onderzoek laten toe een gemotiveerd advies te formuleren met betrekking tot de vervolgstategie en de methodiek hiervan. De bureaustudie kan worden gedistilleerd tot onderstaande basisonderzoeksvragen:

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande landschappelijke en geologische bronnen aangaande de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed?*
- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande historische en archeologische bronnen over het aanwezige archeologisch erfgoed?*
- *Wat is de impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed?*
- *Is verder onderzoek noodzakelijk? Zo ja, welke is de te volgen strategie?*

Deze betrachting is vervat in het Verslag van Resultaten. In onderstaand onderdeel wordt de volledigheid van dit verslag getoetst en worden de vervolgstappen (= de maatregelen) voor het onderzoeksgebied uitgelegd: er dient een prospectie met ingreep in de bodem te gebeuren met als doel het vaststellen, registreren en evalueren van de aanwezige archeologische relictten in het bodemarchief.

3 GEMOTIVEERD ADVIES

3.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Het onderzoek kadert in een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning. Het uitgevoerde vooronderzoek dat in het Verslag van Resultaten is verwerkt, is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van een bureaustudie. Aangezien het onderzoeksgebied met asfalt verhard is, is een vooronderzoek met ingreep in de bodem logistiek niet mogelijk.

Het Verslag van Resultaten heeft aangetoond dat er duidelijke indicatoren zijn voor de aanwezigheid van archeologische sporen en structuren binnen het onderzoeksgebied. Om deze sporen en structuren vast te stellen en te begrijpen is een onderzoek door middel van proefsleuven noodzakelijk. Dit dient door de huidige staat van het onderzoeksgebied (zie §3.5. *Randvoorwaarden*) in een **uitgesteld traject** te gebeuren.

Het bureauonderzoek zelf kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend, zowel landschappelijk als kadastraal
- de gekende ecologische en aardkundige data zijn geïnventariseerd
- de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren van het onderzoeksgebied zijn geïnventariseerd
- het betreft een archeologienota in het kader van de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning: uit de bouwpannen van de geplande toestand kan worden afgeleid dat het onderzoeksgebied tot een diepte van circa 3 meter onder het huidige maaiveld zal worden verstoord
- de vervolgstategie werd opgesteld

7

Het bureauonderzoek heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden om een historisch en archeologisch overzicht van het projectgebied te schetsen en om de gepaste maatregelen voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

3.2 Impactbepaling van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, kan worden gesteld dat de impact van de geplande werken bestaat uit het bouwen van een studentencomplex:

De geplande werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied omvatten reeds:

- Het opbreken van de bestaande verharding (asfalt)
- Het aanleggen van funderingen, rioleringen en nutsleidingen
- - Het bouwen van een ondergrondse fietsenstalling, berguimtes en technische ruimtes
- Het bouwen van een studentencomplex in 6 bovengrondse bouwlagen

Gelet op deze geplande verstoring van het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, dienen maatregelen genomen te worden teneinde deze archeologische waarden vast te stellen, te registreren en waarderen, en te behoeden van vernietiging. Deze maatregelen worden in *§Programma van Maatregelen* besproken.

3.3 De waardering van de archeologische site

Aangezien de aard van het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed nog niet definitief is uitgemaakt, is een volledige waardering niet mogelijk. In deze fase van het onderzoek naar de aard en omvang van het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed kunnen bepaalde parameters worden uitgesloten, maar de aan- of afwezigheid van alle archeologisch erfgoed kan niet worden bepaald. Er dient te worden teruggegrepen naar de data die in het Verslag van Resultaten van deze archeologienota met uitgesteld traject zijn opgenomen. Hierbij is gesteld dat de kans op het aantreffen van archeologisch erfgoed uit verschillende periodes van de geschiedenis mogelijk is. Het betreft sporen vanaf de IJzertijd tot en met de 19^e eeuw. Het aantreffen van oudere sporen kan evenmin worden uitgesloten.

Tot wanneer de aard en de omvang van het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed is bepaald, moet de locatie worden beschouwd als archeologisch waardevol.

3.4 Bepaling van de maatregelen

Het projectgebied zal door de geplande werken worden verstoord, waardoor een behoud van het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed in situ niet mogelijk is. Dit dient, ingeval er archeologisch erfgoed aanwezig blijkt te zijn, ex situ te gebeuren om de archeologische erfgoedwaarden van het terrein te behouden en de vrijgekomen data over de site te interpreteren.

De maatregelen worden verder besproken in *§Programma van Maatregelen* (cf. infra).

4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

4.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het doel van de bureaustudie was een inzicht te verkrijgen in het archeologisch kennispotentieel van het projectgebied en de impact van de geplande werken op het archeologische erfgoed in te schatten. Aldus kan een advies gevormd worden voor de vervolgstategie op de projectlocatie.

Aan de hand van de ingezamelde data kan gesteld worden dat de verwachting met betrekking tot de aanwezigheid van sporensites reëel is en dat de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het projectgebied niet met zekerheid kan worden aangetoond.

Bijgevolg wordt een programma van maatregelen opgesteld voor een prospectie met ingreep in de bodem in de vorm van een proefsleuvenonderzoek met als doel een gerichte survey van het terrein.

De onderzoeksvragen die hierbij beantwoord dienen te worden, worden hieronder opgesomd.

Proefsleuvenonderzoek:

- *Zijn er binnen de contouren van het onderzoeksgebied sporen terug te vinden met archeologisch en/of cultuurhistorisch relevante waarde?*
- *Wat is de aard, bewaringstoestand en kennispotentieel van deze sporen?*
- *Wat is de densiteit en hun verspreiding?*
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
- *Wat is de impact van de geplande bouwwerken op deze sporen?*
- *Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap en de bodem ?*
- *Welk beeld kan gevormd worden in het kader van de ontwikkeling van het Sint-Pietersdorp en de stad Gent ?*
- *Welke strategie dient verder gevolgd te worden ter bescherming van het archeologisch patrimonium ter hoogte van het onderzoeksgebied ?*
- *Welke methodologische lessen kunnen uit het onderzoek worden getrokken en hoe is dit van toepassing op toekomstig onderzoek in de stad Gent ?*

4.2 Onderzoeksstrategie en -methode

De onderzoeksstrategie wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele methodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. Onderstaande tabel geeft de mogelijke onderzoeksmethodes weer.

Soort onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Evaluatie
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	JA	NEE	NEE	Op basis van het huidige bureauonderzoek en de geraadpleegde regio-specialisten is de kans op het aantreffen van informatie die het advies zou veranderen zeer klein.
Geofysisch onderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Hoge kostprijs. De verharding en de aanwezige kabels en leidingen geven een vertekend beeld van de situatie. Uiteindelijk dienen de surveydata alsnog met veldwerk te worden geverifieerd.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe. Niet van toepassing op stedelijke contexten.
Landschappelijke boringen	NEE	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe. Niet altijd van toepassing op stedelijke contexten.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	NEE	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe. De kans op het aantreffen van steentijdartefactsites in stedelijke contexten is klein.
Proefsleuven/ proefputten	NEE	JA	NEE	JA	Aldus kan het archeologisch potentieel van het projectgebied worden ingeschat door een representatief deel van het terrein op te graven, na het voldoen aan de randvoorwaarden.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

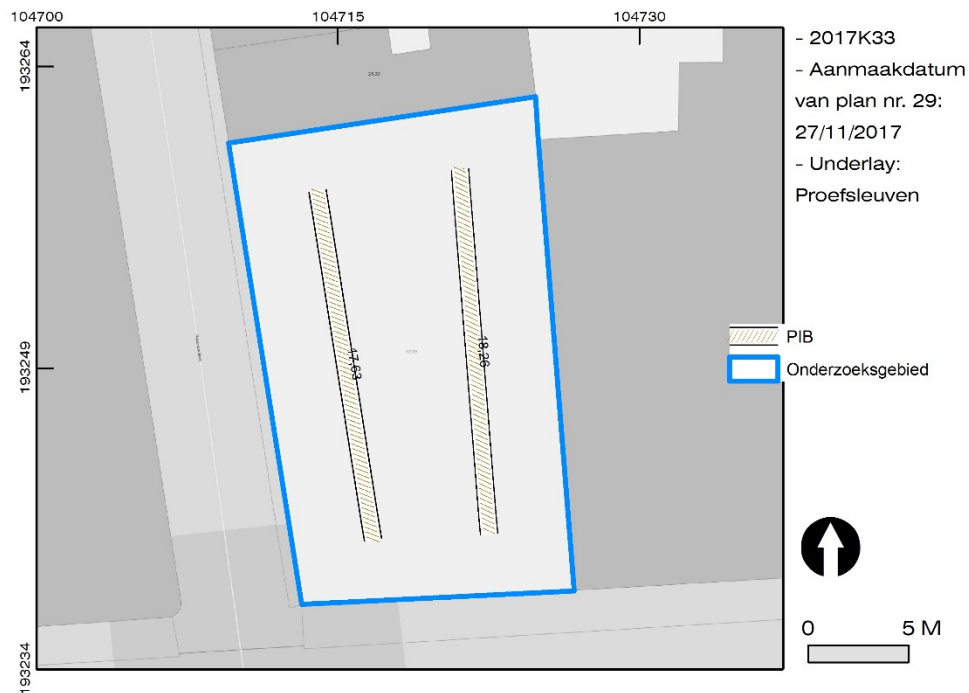
Op basis van deze evaluatie en de reeds uitgevoerde onderzoeken, kan gesteld worden dat een proefsleuvenonderzoek -heden niet mogelijk- noodzakelijk dient te worden uitgevoerd, na het voldoen aan de randvoorwaarden (zie §Randvoorwaarden).

4.3 Onderzoekstechnieken

De onderzoekstechniek voor de prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven dient te worden uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk, §8.6.

Hier wordt de aanleg van twee proefsleuven geadviseerd:

- Een westelijke proefsleuf die parallel loopt aan het Rozendaalken
- Een oostelijke proefsleuf die parallel loopt aan de huidige oostelijke perceelsgrens

Figuur 2. Inplanting proefsleuven, aanmaakschaal 1:1.

Aangezien het onderzoeksgebied beperkt is in oppervlakte en aan twee zijden door bestaande bebouwing wordt begrensd, wordt in de proefsleuf gewerkt tot op het eerste archeologisch niveau, waarna door de veldwerkleider gekozen wordt om binnen het tracé van de sleuven over te schakelen op proefputten, conform de methodiek voor proefputten op sites met een complexe verticale stratigrafie (de Code van Goede Praktijk 8.6.3).

Ligging en de oriëntatie

- De ligging en oriëntatie is gebaseerd op de bouwgeschiedenis van het onderzoeksgebied
- De ligging en oriëntatie is gebaseerd op de huidige staat van het onderzoeksgebied

Breedte en oppervlakte:

- Er dienen twee proefsleuven te worden uitgegraven met een breedte van 1,5 tot 1,8 meter op een onregelmatig interval, dat gebaseerd is op de huidige oriëntatie van het onderzoeksgebied. Dit laat een zinvolle waarneming (een maximale informatiewaarde ten opzichte van een minimale bodemingreep) van mogelijk aanwezige structuren in de bodem toe en laat tevens toe om op een efficiënte manier een vrij hoog percentage van het onderzoeksgebied te onderzoeken. Tegelijk is de spreiding van de sleuven evenwichtig ten opzichte van de oppervlakte en de omliggende structuren.

- Met de voorgestelde proefsleuven wordt minstens 15% van het onderzoeksgebied onderzocht, de focus ligt op het onderzoek van de volledige stratigrafische sequentie.

Diepte:

- De dieptes van elke proefsleuf en van elke proefput worden bepaald door de veldwerkleider, in samenspraak met een assistent-aardkundige. Er dient hierbij rekening gehouden te worden met de diepte waarop archeologische resten kunnen aangetroffen worden enerzijds en de veiligheid van de werf anderzijds.
- Het begrijpen van de complexe verticale stratigrafie en de mogelijke verschillende opgravingsvlakken staat centraal.

Veiligheid:

- Voor het werken in putten dieper dan 1,5 meter worden remediërende maatregelen genomen om veilig werken te garanderen. Conform de Code van Goede Praktijk §8.6.2 en §8.6.3 dienen bodemkundige vaststellingen bij de aanleg van de proefsleuven (zowel in de putwanden als in lokale verdiepingen van het opgravingsvlak) en de volledige stratigrafische sequentie in de proefputten hoe dan ook getoetst te worden middels een bodemprofiel dat tot in het onverstoorde moedermateriaal reikt. De hoofdaannemer voorziet in de nodige remediërende maatregelen (schoren, drukluchtkussens, ...).
- Indien de grondwatertafel bereikt wordt alvorens de volledige stratigrafische sequentie gekend is, dienen remediërende maatregelen te worden genomen om correcte archeologische vaststellingen te doen en om de vaststellingen in optimale omstandigheden te laten verlopen. Bij overlast door (grond)water dient oppervlaktebemaling en/of lijnbemaling te worden ingezet.
- Er is in het sleuvenplan een marge ten opzichte van de bestaande gebouwen van 3 meter voorzien. Deze dient te worden gerespecteerd, tenzij mits uitdrukkelijke toestemming van de hoofdaannemer.
- Het grondwerk dient uitgevoerd gebruik makend van een gekeurde graafkraan (rupsen of banden) , met een tandenloze dieplepelbak of nivelleerbak van 1,5 tot 1,8 meter breed. Het grondwerk wordt uitgevoerd conform het Standaardbestek 250, versie 4 en door gekwalificeerd personeel.
- Indien tijdens het onderzoek blijkt dat het huidige sleuvenplan een veiligheidsrisico inhoudt, kan worden gekozen voor een alternatief sleuvenplan, dat echter de beoogde oppervlakte-doelstellingen en de beoogde evaluatie van de ondergrond respecteert. Deze afwijkingen worden nadien in het Verslag van Resultaten toegelicht en verantwoord.

- De hoofdaannemer voorziet dat alle aanwezige nutsleidingen en kabels gekend zijn en van de verschillende netten zijn afgesloten
- Indien tijdens het grondwerk of tijdens het archeologisch onderzoek zou blijken dat het gebied vervuild (fossiele brandstoffen, oorlogsmunitie, ...) is, dient de hoofdaannemer remediërende maatregelen te nemen om veilig werken in de vervuilde bodem te mogelijk te maken. Het volledig uitgraven en saneren van de gronden zonder archeologische prospectie dient in dat geval te allen prijze te worden vermeden.

Inhoudelijk heeft het onderzoek als doel het vaststellen, evalueren en waarderen van de archeologische erfgoedwaarde van het onderzoeksgebied. Hiervoor worden de aanwezige sporen en structuren (zowel antropogeen als geologisch en biogeen) geregistreerd conform de Code van Goede Praktijk.

Het digitale sleuvenplan, dat is opgemaakt in ArcGIS, kan als shapefile (*.SHP) worden opgevraagd bij Hembyse Archeologie.

4.4 Afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk

Er worden in deze fase geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk voorzien, maar er moet steeds een “speelruimte” tussen de theorie en de praktijk indachtig worden gehouden. Alle afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk, de geldende wettelijke basis voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek in Vlaanderen, moeten worden gemeld en gemotiveerd. In het huidige Verslag van Resultaten (deel 2 van deze archeologienota) en het Programma van Maatregelen zijn geen afwijkingen op de Code van Goede Praktijk noodzakelijk geweest.

Er is een archeologische verwachting naar sites met een complexe verticale stratigrafie (“stadscontext”), maar indien tijdens de aanleg van de proefsleuven en proefputten echter blijkt dat alsnog steentijdartefactsites aanwezig kunnen zijn, dient de methodiek aangepast te worden en moet overgeschakeld worden op een waarderend archeologisch booronderzoek, en dit conform §8.5. van de Code van Goede Praktijk.

Aan de hand van dit type booronderzoek kan de diepte, spreiding, datering en bewaringsgraad van de aangetroffen steentijdartefactsite geëvalueerd worden. Voorafgaand aan het booronderzoek dienen, op basis van het proefsleuvenonderzoek, zones worden afgebakend waarbinnen een verwachting naar steentijd bestaat en waarbinnen de boringen dienen uitgevoerd te worden. Daarbij dienen deze onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- *Waar werden de steentijdartefactsites aangetroffen (xyz-coördinaten)?*
- *Wat is hun spreidingsvorm en densiteit?*
- *Welke datering kan hieraan gegeven worden?*
- *Welke bodemhorizonten/sedimenten werden aangetroffen?*

- *Is vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving noodzakelijk? Zo ja, beschrijf de methodiek.*

In het Programma van Maatregelen voor de prospectie met ingreep in de bodem worden geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk voorzien. Afwijkingen zijn mogelijk en soms noodzakelijk, maar elke ad hoc afwijking, bijvoorbeeld op basis van inzichten verworven *tijdens* het veldwerk, dient te worden gemotiveerd in het Verslag van Resultaten van de prospectie met ingreep in de bodem.

4.5 Randvoorwaarden.

De randvoorwaarden voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek, zoals omschreven in het Programma van Maatregelen, hebben tot doel alle parameters die de kwalitatieve uitvoering van het archeologisch onderzoek in de weg kunnen staan te omschrijven.

De erkend archeoloog wordt als een volwaardige actor bij het bouwproject betrokken. Hij/zij maakt deel uit van de communicatiestromen.

Voorafgaand aan de prospectie dient het volledige terrein vrijgemaakt te worden van elke vorm van verharding. Bij het verwijderen van verharding mag echter niet dieper in de bodem gereikt worden dan noodzakelijk om de huidige verharding te verwijderen.

Dit betekent dat aanwezig muurwerk en kelders (i.e. “massieven”) niet worden uitgetrokken of uitgegraven. Indien open kelders of holtes worden aangetroffen, kunnen deze indien de manoeuvreerruimte van machines dit noodzakelijk maakt, met steenslag aangevuld worden, maar deze worden bij voorkeur open gelaten, zodat archeologische waarnemingen in deze kelders of holtes mogelijk zijn (ook al gaat het om 20^e -eeuwse structuren, nvdr.).

Hierbij dient dus ook volgende opmerking gemaakt te worden: zolang er geen uitsluitsel gegeven kan worden aangaande de aan- of afwezigheid van archeologische sporen binnen het projectgebied, dient het volledige terrein als een archeologische site beschouwd te worden. Concreet betekent dit dat er geen bodemingrepen mogen plaatsvinden teneinde het eventueel aanwezige archeologisch bodemarchief niet te vernietigen. De hoofdaannemer kan er in die optiek voor kiezen om de uitbraak van de verharding en eventuele voorbereidende werken onder toezicht van een erkend archeoloog te laten gebeuren. De erkend archeoloog, aangesteld voor het toezicht op de voorbereidende werken, wordt minimaal acht (8) werkdagen voorafgaand aan de start van de grond- en afbraakwerken op de hoogte gebracht, zodat aan de noodzakelijke administratieve verplichtingen en de noodzakelijke logistieke voorbereiding kan worden voldaan.

5 BESLUIT

Naar aanleiding van de geplande bouw van een studentencomplex op de hoek van het Rozendaalken en de Bagattenstraat in Gent is door Hembyse Archeologie onderzocht wat het archeologisch kennispotentieel van de site is en wat de te nemen maatregelen zijn om het kennispotentieel te vrijwaren.

Uit het bureauonderzoek bleek dat het onderzoeksgebied doorlopend is bewoond sinds de 16^e eeuw, waarbij deze bewoning waarschijnlijk reeds tot de 13^e eeuw teruggaat. Het onderzoeksgebied maakte deel uit van het Sint-Pietersdorp en al vroeg in de Gentse geschiedenis waren woningen langs de straatzijde aanwezig, met tuintjes in het binnengebied. Het onderzoeksgebied bevindt zich op de locatie van de huizen langs de straatzijde.

Er is tevens een kans dat er binnen het onderzoeksgebied sporen uit een nog verder verleden worden aangetroffen: bij archeologisch onderzoek in de directe nabijheid werden sporen uit de Romeinse periode en de IJzertijd aangetroffen. Dit strookt met de landschappelijke ligging van het onderzoeksgebied, beneden op de noordelijke helling van de Blandijnberg. Gezien de mogelijke aanwezigheid van een dik afdekkend pakket, ook gekend als een “zwarte laag”, is de kans op het aantreffen van oudere sporen en structuren vrij groot. Bijgevolg is een vervolgstراتيجية bepaald teneinde eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen, te registreren en de aard en de bewaringstoestand ervan te bepalen. Concreet betekent dit dat een prospectie met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd na het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning.

15

Dit vooronderzoek zal toelaten het vervolgtraject te bepalen. Dat mogelijke vervolgtraject ziet er schematisch als volgt uit:

6 LIJST VAN GEBRUIKTE GRONDPLANNEN

PLAN NR	Onderwerp	Analoog/digitaal aangemaakt
NR 01	Situering van het projectgebied op het gewestplan	digitaal
NR 29	Inplanting proefsleuvenplan	digitaal

7 LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het Gewestplan...5
Figuur 2. Inplanting proefsleuven, aanmaaschaal 1:1.....11

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse BV.

Maatschappelijke zetel: Vogelhoekstraat 25A, 9050 Gentbrugge

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Website: www.hembyse.net

